

være rigtigt at indskærpe, hvad der synes at være glemt, men hvad der staar udtrykkelig i § 87 af Anordningen af 29de Juli 1814, nemlig at disse Skoler skulle opretholdes ved Hjælp af Skolepengene, undtagen for saavidt der er særegne offentlige Midler henlagte dertil. Det er en af de Indvendinger, man nu har mod disse Skoler, at Undervisningen i dem betales saa overordentlig ringe, at disse Skolers Bestaaen gjør det umuligt at opretholde bedre private Institut'er eller Realskoler. Naar man imidlertid forhøier Betalingen i Borger- eller Realskolen, saa forekommer det Udvalgets Flertal rigtigt, at der forbeholdes uformuende Børn i temmelig stor Udstrækning Afgang til dem, saaledes at de begavede Børn frit kunne gaa over i Borger og Realskolerne. Det er derfor tilføjet, at, for saavidt man bestemmer sig til at opretholde Borger- eller Realskolen, skal man lade $\frac{1}{4}$ af Pladserne være fri. Et æret Medlem af Udvalget (Sessen) har ikke været tilfreds med den af Flertallet foreslaaede Affattelse af dette Stykke af § 11, men har foreslaaet det affattet anderledes, nemlig saaledes at Byraadene skulle kunne foretage denne Forandring paa egen Haand, uden at Ministeriet behøver at være paa Raad med, og fremdeles har det samme ærede Medlem foreslaaet, at mindst en Tiendedel — altsaa et langt ringere Antal Pladser — skulde være Fripladser, naar Betalingen i disse Skoler forhøies. Jeg skal iøvrigt overlade det ærede Medlem selv at motivere Vædringsforslaget. I § 12 blev der i 3die Stykke ved 2den Behandling vedtaget, at Sommerhalvaaret kun skulde regnes til 5 Maanedes fra Begyndelsen af Mai til Slutningen af September efter Forslag af et æret Medlem. Udvalgets Flertal kan ikke indvende Noget imod, at Sommerhalvaaret kun regnes til 5 Maanedes, og anser det for meget heldigt, at denne Bestemmelse er indført, men tror kun, at den nærmere Begrænsning af Sommerhalvaaret fra 1ste Mai til sidste September er mindre heldig, og at det vil være rigtigere at regne det fra Midten af Mai til Midten af Oktober, hvilket vil komme mindre i Veien for de fattige Børn, som behøve at tage Ljeneske i Sommermaanederne. Det samme ærede Medlem fra 10de Kreds, hvis Vædringsforslag jeg nylig omtalte, har her gjentaget det Vædringsforslag, som han allerede havde opstillet ved anden Behandling, at det skulde paalægges Landsbyffskolerne at meddele Undervisning i mindst 5 Dage af Ugen om Sommeren. Dette Forslag kan Udvalgets Flertal lige saa lidt tiltræde nu, som det kunde det ved forrige Behandling. Derimod følger det af sig selv, at det, som det allerede er sagt, maa betragtes som vedtaget ved den tidligere Afstemning, at § 2 i Loven af 2den Mai 1855 bortfalder. I § 13 er det bestemt, at det Antal Børn, der samtidig maa undervises i Forskolen eller i en af Kommunef skolens Klasser, ikke maa overstige 40, medens det efter den nuværende Skolelovgivning

kan være 50. Det er billigt, at det tilføies, at denne Indskrænkning først indtræder, naar Forskoler ere oprettede, altsaa først inden Udlobet af 3 Mar. Til det følgende af dette Afsnit har Udvalgets Flertal Intet at foreslaa.

Sessen: Ved 2den Behandling af denne Sag blev det med 36 Stemmer mod 3 vedtaget, at samtidig med, at den Undervisning, som den foranstaaende Del af Paragrafen omtalte, blev udvidet i Friskolen, maatte Kommunernes Forpligtelse til at oprette Betalingsffskolerne efter Byraadets Beslutning kunne bortfalde. Der kunde ikke være nogen Misforstaaelse til Stede ved denne Afgjørelse, thi det blev fremhævet paa det Aller tydeligste, at den Meningsulighed, der var til Stede, kun grundede sig i, at jeg antog, at det var en Selvfølge, at samtidig med, at man udvidede og forøgede Kommunens Byrder meget betydelig dels ved Udvidelse af Undervisningstiden i Friskolen, dels ved Indskrænkning af Børnens Antal i Klasserne, maatte det være Kommunen overladt selv at tage Bestemmelse om, hvorledes den iøvrigt vilde ordne sit Skolevesen. Der kunde ingen Misforstaaelse være til Stede, det blev tydelig fremhævet ogsaa af den høitærede Minister, at Grunden, hvorfor den meget ærede Minister modfattede sig Forslaget, var den, at den meget ærede Minister fandt, at uagtet denne Udvidelse af Undervisning i Friskolen maatte det være Ministeren forbeholdt at paalægge Kommunerne at sætte noget Andet i Stedet, for at opnaa hans Tilladelse til at ophæve eller forandre Betalingsffskolen. Allerede da Kjøbstadskommissionen var samlet, var det i den Indstilling, som Kommissionen den Gang fremsatte, et Hovedpunkt, at, medens man fandt, at det var fuldkommen rigtigt, at det paalægdes Kjøbstadskommunerne at forsøge Undervisningen i Friskolen, maatte der efter Alles enstemmige Mening hævdes Ret for Kommunerne, naar de opfyldte denne Fordring, til iøvrigt at ordne deres Skolevesen saaledes, som enhver Kommunes Tilstand og Cene kræver det. Naar jeg nu ikke har ladet denne Del af Paragrafen staa, uden at foreslaa Forandringer i den, da hidrører det fra, at jeg saavel efter Forhandlingen sidst som efter Samtale med ærede Medlemmer af Thinget har faaet Lov om, hvorvidt den Form, hvori denne Tanke var udtrykt, nemlig at Forpligtelsen kunde bortfalde, var ganske korrekt; thi baade fra den høitærede Ministers Side og fra min Side er det gjort gjældende, at en egentlig Forpligtelse til at opretholde Betalingsffskolen ikke bestod efter Loven, men kun var optraet, efter at Ministeriet havde approberet Skoleplaner for Kjøbstæderne. Da jeg derfor saae, at det ærede Flertal i Udvalget havde foreslaaet en Omredaktion af dette Udtryk, fandt jeg, at jeg burde søie mig i den Henseende efter Udvalgets Flertal og ogsaa omredigere denne Del af Paragrafen saaledes, at det altsaa kom til at hedde, at sam-